

OPERAȚIILE MILITARE, FACTOR PRINCIPAL DE STABILIZARE ÎN PERIOADA POSTCONFLICT

MILITARY OPERATIONS – MAIN STABILIZATION FACTOR DURING THE POST-CONFLICT PERIOD

Col. Constantin Th. ANDREI*

Operații militare au un rol esențial în realizarea stabilizării arealelor emergente dintr-un conflict și necesită desfășurarea unui ansamblu complex de acțiuni pentru rezolvarea unei game largi de probleme, incluzând stabilirea securității interne și a supremației legii, facilitarea tranziției politice, reconstruirea infrastructurii și lansarea refacerii economiei, într-un mediu operațional specific.

Military operations play an essential part in ensuring the stability of areas emerging from a conflict and, therefore, require undertaking a series of complex actions meant to find solutions to an extensive range of issues including establishing internal security and the rule of law, facilitating political transition, rebuilding infrastructure, and launching economic recovery in a specific operational environment.

Cuvinte-cheie: mediul operațional; stabilizare; operații postconflict.

Keywords: operational environment; stabilization; postconflict operations.

Până nu demult, majoritatea cercetărilor în care era studiată conflictualitatea sistemelor aprofundau studiul conflictelor în sine, însă puține studii se aplecau asupra modalităților de gestionare și de soluționare a problemelor în perioada postconflictuală, a stabilizării, a reabilitării și a reconstrucției sistemelor care au suportat, au generat sau au indus conflictul respectiv.

În concepția cercetătorilor fenomenului militar, stabilizarea, ca etapă distinctă în cadrul operațiilor postconflict, este parte integrantă a proceselor de combatere a violenței reziduale și de asigurare a ordinii și securității, incluzând acele eforturi de reconstrucție pentru refacerea unui număr suficient de distrugerii, astfel încât să se permită restabilirea celor mai importante servicii și menținerea funcțională a acestora până la transferarea lor autorităților civile.

Consider că responsabilitatea principală pentru îndeplinirea sarcinilor de stabilizare revine forțelor militare, însă acestea trebuie să fie pregătite să le predea treptat și gradual, către agențiile sau organizațiile civile.

Analiza caracteristicilor mediului operațional, în care urmează să acționeze forțele, precum și stabilirea corectă a tacticilor, tehnicilor și procedurilor pentru activitățile militare ce urmează a fi executate, reprezintă factori esențiali pentru reușita campaniei de stabilizare, menită să ofere condițiile optime pentru revenirea la starea de normalitate.

Mediul operațional și influența sa asupra operațiilor

Mediul operațional include unele elemente specifice teatrului de operații, relativ stabile, cum ar fi populația locală și cultura ei, și elemente cu o mobilitate accentuată, marcate prin prezența în teatrul de operații a diferitelor agenții și organizații. Fiecare dintre aceste elemente are o bază de referință comună tuturor operațiilor militare, dar și caracteristici și detalii specifice pentru fiecare tip de operație militară.

În general, elementele constitutive ale mediului operațional se pot grupa în următoarele categorii¹: mediul fizic, amenințările și incertitudinile, populația locală, prezența și implicarea altor agenții, forțe și organizații.

Mediul fizic – este reprezentat de spațiul tridimensional în care au loc operațiile. Terenul,

*Batalionul Nave Trecere Fluviale
e-mail: cnstntnandrei@yahoo.com

ca element de bază în analiza mediului fizic, are o importanță capitală, impunând necesitatea pregătirii forțelor atât din punct de vedere fizic, cât și psihic, pentru cele mai solicitante provocări la care largă sa varietate îi poate supune. Mai mult decât atât, campaniile pot avea loc în zone care includ o combinație de cel puțin două categorii de teren, iar clima, ca element al mediului fizic, vine să desăvârșească complexitatea acestuia.

Amenințările cărora forțele trebuie să le facă față într-o operație pot căpăta o sumedenie de forme. Cel mai adesea ele pot fi identificate sub forma forțelor militare ostile sau a elementelor insurgente care încearcă să submineze puterea de stat existentă și să izgonească forțele străine printr-o combinație de violență și subversiune. Amenințările pot lua și alte forme decât inamicul sau facțiunile armate opozante. Chiar dacă acestea nu se constituie întotdeauna în amenințări directe la adresa forțelor operaționale, stabilitatea poate fi amenințată de ineficiența activităților economice sau ineficiența acțiunilor împotriva acțiunilor criminale.

Populația locală. Majoritatea operațiilor au loc în zone populate, iar la nivel tactic forțele au contact zilnic cu populația locală. Desfășurarea operațiilor în aceste condiții reclamă, ca la toate nivelurile, comandantii să ia în considerare efectele acțiunilor militare asupra populației și a infrastructurii.

Efectele dorite sau nedorite ale operațiilor militare asupra populației civile sunt elemente cheie de luat în considerare constituindu-se în limitări și în constrângeri pe timpul planificării. Este vital ca pe timpul unei operații militare să fie înțeleasă cultura locală, aceasta având un potențial deosebit în rezultatele și în efectele operaționale.

Implicarea altor agenții, forțe și organizații. Operațiile militare implică acțiuni în care structurile militare acționează alături de diverse agenții și organizații, împreună cu acestea, în sprijinul lor sau, fiind sprijinite de acestea.

Agențiile și organizațiile prezente într-un teatru de operații pot consta în agenții guvernamentale locale, organizații nonguvernamentale, organizații private sau chiar de interese de afaceri. Ele includ forțe de poliție și de securitate ale națiunii gazdă, organizații internaționale și companii private de securitate.

Având în vedere faptul că mediul operațional cuprinde elemente comune oricărei operații militare, în continuare voi menționa numai câteva trăsături caracteristice ale *mediului operațional postconflict*.

Evoluția spre un mediu operațional specific este caracterizată de existența unui mediu favorabil, constituit de statele *fragile, eșuate* sau *emergente dintr-un conflict* și de condiții favorizante specifice care îl modelează. Acestea pot fi: rivalitatea etnică și religioasă, urbanizarea accentuată, rețelele media globale, relativa dezvoltare tehnologică și multitudinea actorilor implicați în rezolvarea crizei.

Principali factori potențiatori ai situației dificile prin care trec statele fragile, eșuate sau emergente dintr-un conflict, constau în: absența unui mediu de securitate intern adecvat; serviciile publice esențiale și alte funcțiuni guvernamentale cheie ineficiente, uneori corupte; incapacitatea guvernului de a-și exercita autoritatea; răspândirea infraționalității într-o atmosferă de anarhie sau conflicte sectare între grupuri etnice, tribale sau religioase ori între forțele guvernamentale și opoziția violentă; performanțe economice foarte slabe, datorate dezordinii interne, infrastructurii învechite și distrugerii bunurilor economice cheie; șomaj masiv și disparități economice accentuate între grupurile sociale, care creează insatisfacție generală și alimentează bazinul de recrutare pentru grupurile de opoziție.

Toate aceste lucruri conferă mediului operațional specific perioadei postconflict o complexitate deosebită și reclamă crearea unui sistem relațional complex, care să asigure integrarea unitară a acțiunilor în vederea îndeplinirii obiectivelor propuse.

Stabilizare postconflict prin operații militare

În cadrul perioadei postconflict, etapa de stabilizare este necesară atunci când nu există autorități locale sau centrale legitime, capabile să funcționeze eficient în zona de operații și este caracterizată, de regulă, de trecerea de la operații combatante la operații de stabilitate.

Obiectivul acestor operații, pe termen lung, trebuie să fie eliminarea tensiunilor care pot conduce la reînceperea/amplificarea conflictului și crearea condițiilor pentru tranziția spre pace. Contribuția imediată a forțelor militare, cel mai probabil, va fi de restabilire și de menținere a securității populației locale și a agențiilor civile în scopul facilitării progresului procesului de stabilizare. Această contribuție va implica acțiuni de prevenire și limitare a violenței și protecția populației și a instituțiilor cheie.

Operațiile de stabilitate trebuie realizate în medii solicitante, deseori ostile, medii în care, în mod tradițional, se stabilesc programe de dezvoltare economică. Acestea sunt, de multe ori, caracterizate de forme atipice ale confruntării militare. Forțele ostile optează, în atacurile pe care le execută asupra forțelor de stabilizare, a forțelor guvernamentale și, uneori, asupra populației civile, la o varietate de forme specifice războiului asimetric, terorismului și insurgenței.

În cadrul acestor operații, forțele implicate, de cele mai multe ori multinaționale, vor avea ca prim obiectiv major *sprijinirea guvernelor aflate în dificultate sau asistarea acestora* în impunerea unei noi ordini sociale, după un colaps intern sau război. Ordinea internă se referă la implementarea unei serii de procese și reguli noi în sistemele de securitate, economic și politic, care sunt semnificativ diferite de cele existente, sau care au funcționat anterior evenimentelor și care au declanșat criza.

Pentru obținerea efectelor dorite, în executarea lor, se face apel la o gamă largă de tactici, tehnici și proceduri, specifice tuturor tipurilor de operații.

Stabilizarea se referă, în general, la efortul de a stopa un conflict în vederea refacerii mediului social, economic și politic. Stabilitatea, în fiecare dintre aceste sfere, este necesară pentru o reconstrucție eficientă, deoarece fără aceasta orice progres este temporar, iar operația, în general, este sortită eșecului. Stabilizarea reprezintă, în acest context, o componentă a unei largi categorii de acțiuni și misiuni posibile.

Stabilizarea este, de asemenea, o *componentă de bază a operațiilor contrainsurgente*, expresie a faptului că eforturile de a câștiga sprijinul local, element fundamental în operațiile contrainsurgente, necesită eradicarea sau, cel puțin, reducerea violențelor și refacerea mediului social.

Operațiile contrateroriste pot, de asemenea, să includă o componentă de stabilizare, dacă aceste operații au loc într-un mediu instabil sub aspectul securității. Ea poate fi crucială pentru activitatea informațională care însoțește operația dominantă.

În aceste condiții, consider că stabilizarea este parte și, în același timp, baza operațiilor militare desfășurate în perioada postconflict, fiind necesară pentru orice efort de construcție (reconstrucție) națională (*nation-building*)².

Sarcinile de stabilizare, responsabile pentru instaurarea păcii și stabilității, își fac simțită necesitatea în mediile în care, după încheierea așa-

numitelor „operații majore”, specifice luptei armate, violența a rămas endemică. Creșterea economică și dezvoltarea socială sunt imposibile fără un mediu de securitate stabil, investițiile în reconstrucție fiind, de cele mai multe ori o risipă de resurse, dacă cerințele de stabilitate nu sunt îndeplinite.

Operațiile de stabilitate sunt caracterizate de o complexitate ridicată, iar în opinia mea, în cadrul acestora trebuie îndeplinite următoarele sarcini pentru stabilizarea situației și crearea condițiilor pentru reconstrucție și dezvoltare: securitatea; dezarmarea, demobilizarea și reintegrarea; refacerea capacităților naționale de securitate; asistența umanitară; guvernarea; stabilizarea economică; dezvoltarea.

Securitatea se reflectă în necesitatea instaurării imediate a legii și a ordinii. Este o necesitate crucială, care privește în primul rând populația locală și fără de care nicio altă sarcină nu are un efect durabil.

Dacă operația se desfășoară ca urmare a unui conflict militar sau încearcă să încheie unul, primele câteva săptămâni sunt capitale pentru modelarea condițiilor viitoare. În această perioadă, care mai este denumită „ora de aur”³, forțele de intervenție trebuie să instaureze legea și ordinea, astfel încât hoții, criminalii, foștii combatanți și potențialii insurgenți să nu poată profita de situația de haos pentru a-și consolida avantajul pe care să-l exploateze pe termen lung.

Dezarmarea, demobilizarea și reintegrarea (DDR) este o altă componentă a stabilizării care se concretizează în acțiunile menite să convingă și să dea posibilitatea foștilor combatanți să renunțe la folosirea forței. Dar atât timp cât situația de securitate nu este stabilă, iar aceștia întrezăresc o posibilitate de reîntoarcere la vechiul *status quo*, este foarte improbabil ca eforturile pentru dezarmarea, demobilizarea și reintegrarea foștilor combatanți să aibă succes. Atât timp cât forța este privită ca singurul argument și ca singurul mijloc de autoprotecție sau de protecție a grupului, combatanții și liderii lor nu vor fi de acord să depună armele.

Componenta de reintegrare din DDR, este una de lungă durată și presupune, deseori, dezvoltarea unor capacități reale de absorbție a forței de muncă și oportunități de educare pentru foștii combatanți⁴. Aceste oportunități reduc imboldul pentru recurgerea la activități violente și contribuie la revenirea generală a societății la parametri acceptabili de funcționare.

Din lecțiile învățate până în momentul de față rezultă că o strategie de folosire, în vederea asigurării securității, numai a forțelor străine participante la operație, fără *măsuri de dezvoltare și sporirea capacității de reacție a forțelor de securitate locale*, va fi ineficientă pe termen lung.

Națiunea gazdă trebuie să fie adusă treptat în situația de a-și asigura propria securitate, iar acțiunile în vederea îndeplinirii acestui scop trebuie să înceapă cât mai curând posibil. Formarea și antrenarea structurilor naționale de securitate va permite forțelor străine să-și restrângă progresiv activitatea și să fie înlocuite de forțele proprii, cum se procedează, în prezent, în teatrul de operații din Afganistan.

Dezvoltarea capacităților de securitate locale includ, în mod curent, antrenarea forțelor militare și, foarte important, poliția locală. Acest proces va fi marcat de provocări în țările în care forțele de securitate aparținând regimului trecut au fost foarte politizate sau au lipsit.

Majoritatea operațiilor au loc în zone unde populația civilă are nevoie, într-o măsură mai mare sau mai mică, de *asistență umanitară*. Menirea acesteia este, în primul rând, de a salva vieți și a alina suferințele cauzate de conflict și, în al doilea rând, de a contribui la instaurarea unei ordini sociale viabile. Cele mai uzuale nevoi satisfăcute prin asistența umanitară sunt cele de bază, reprezentate de hrană, apă, adăpost și asistență medicală.

Ca în orice formă de întraajutorare, este imperios necesar ca ajutorul acordat, sub orice formă, să ajungă la cei care au nevoie de el. Eșecul în a îndeplini această condiție poate avea repercursiuni negative asupra stabilizării pe termen lung, prin contribuția pe care și-o aduce la divizarea societății și perpetuarea suferinței. Mai mult decât atât, dreptul umanitar internațional⁵ și practica curentă interzice ascunderea bunurilor umanitare sau folosirea lor ca mijloc de recompensă ori pedeapsă pentru indivizi sau grupuri.

O practică intens utilizată pe timpul conflictelor sau chiar a dezastrelor naturale, care amplifică necesitatea acordării asistenței umanitare, este *evacuarea populației*. Aceasta, mai ales cea executată sub presiunea forțelor aflate în conflict, pot crea mari comunități de persoane dislocate, care nu au posibilitatea de a-și asigura, prin forțe proprii, mijloacele minime de subzistență. În această situație, consider că intervenția forțelor de stabilizare și de reconstrucție este capitală pentru evitarea unor catastrofe umanitare.

Pentru a implementa o rezolvare pe termen lung a situației, odată ce situația tinde să se stabilizeze, se ia în calcul reîntoarcerea evacuaților sau relocarea lor, în funcție de preferințele și de condițiile concrete. Acest proces este de lungă durată, deoarece, adesea, reîntoarcerea rapidă a unui număr mare de persoane poate să pericliteze funcționarea fragilelor servicii sociale care sunt încă în reconstrucție.

Dacă situația nu este stabilizată, sau reîntoarcerea nu este posibilă pentru un număr substanțial de persoane, trebuie găsită o soluție de rezolvare pe termen lung, astfel încât populația evacuată să nu sufere mai mult decât este necesar, iar evacuarea lor să nu contribuie la acutizarea problemelor de securitate. Aceasta, deoarece populația evacuată a cărei situație este precară, poate deveni permeabilă procesul de radicalizare, devenind astfel o sursă pentru recrutarea și pentru aprovizionarea insurgenților.

Operațiile de stabilitate se desfășoară, de regulă, în zone unde autoritățile naționale locale sunt slabe sau incapabile să funcționeze eficient. Astfel, reconstrucția capacităților de bază ale statului în vederea asigurării serviciilor și administrării corespunzătoare, *a guvernării*, constituie o prioritate în aceste operații. Pentru a face aceasta, în mod curent, forțele trebuie să sprijine și să asiste autoritățile naționale în reluarea elementelor prioritare ale guvernării, în primă urgență, a furnizării serviciilor sociale de bază, cum ar fi: aprovizionarea cu apă și energie electrică, asistența socială, educația etc.

Dacă autoritățile civile au eșuat sau au fost îndepărtate prin forță, forțele de intervenție trebuie să-și asume, temporar, sarcina îndeplinirii acestor servicii, în paralel cu încercarea de a construi noile instituții guvernamentale, care, în ultimă instanță, vor fi cele care vor abilita autoritățile locale să-și asume puterea.

Reconstrucția puterii centrale și a celei locale în paralel reclamă o acțiune echilibrată. Pe de o parte, multe servicii importante sunt asigurate la nivel local, deci construcția instituțiilor de la baza piramidei puterii poate asigura, cu rapiditate, serviciile așteptate de către cetățeni și pot investi cu putere noi actori politici, care nu au fost implicați în structurile de putere trecute. Pe de altă parte, dezvoltarea unor autorități locale puternice, înaintea consolidării puterii centrale, poate avea un efect destabilizator prin instaurarea unei puternice descentralizări, cu potențial de amplificare a

conflictelor sectare și etnice, în societatea încă puternic divizată⁶.

Stabilizarea economică implică rezolvarea imediată a sarcinilor prin care economia să fie ajutată să funcționeze. În acest sens, chiar dacă structurile militare sunt mai puțin implicate direct, una dintre cele mai importante măsuri este promovarea unei monede stabile, care să faciliteze reluarea activităților comerciale. Stabilitatea monetară poate aduce după sine creșterea economică și mărirea capacității guvernului de a colecta taxele și impozitele și de a stabili un cadru legal pentru încurajarea schimbului și investițiilor⁷.

Cu toate că, pentru unii autori în materie, *dezvoltarea* nu este un obiectiv prioritar în operațiile de stabilitate, toți sunt de acord că aceasta facilitează creșterea economică și prosperitatea țării pe termen lung. De aceea, *creșterea economică și prosperitatea* constituie un element fundamental al reconstrucției. Este evident, de asemenea, că aceste eforturi pot fi zadarnice dacă sarcinile privind securitatea, asistența umanitară și guvernarea nu sunt îndeplinite cu succes.

Dezvoltarea implică promovarea creșterii economice, reducerea sărăciei și îmbunătățirea infrastructurii.

Forțele dislocate, militari și civili, sunt ei înșiși actori economici, cu un mare impact în atingerea obiectivelor de dezvoltare politică și economică. Ei trebuie să fie conștienți de implicațiile pe care angajamentele economice locale, cum ar fi, utilizarea forței de muncă autohtone, închirierea spațiilor, folosirea mijloacelor de transport etc. le pot avea asupra creșterii economiei locale și a nivelului de trai, și trebuie să fie atenți ca prezența lor să nu creeze distorsiuni periculoase.

Concluzii și propuneri

Analiza realizată, în cadrul acestui demers științific, mă direcționează spre a formula câteva concluzii referitoare la finalitatea operațiilor militare desfășurate în cadrul campaniei de stabilizare, precum și asupra rolului pe care forțele implicate în acest proces îl joacă.

Operațiile militare, desfășurate în perioada postconflict, pentru facilitarea stabilizării, cel mai probabil, nu vor conduce în mod cert la realizarea unei stări finale clar definite, ca de exemplu, victoria decisivă, ci mai degrabă, vor facilita îndeplinirea acelor obiective care favorizează stabilizarea situației și crearea condițiilor pentru tranziția spre pace.

Ca urmare a acestui fapt, consider că forțele implicate în procesul de stabilizare trebuie să sprijine activitățile celorlalți actori pentru protecția, întărirea și restaurarea societății civile, a guvernării, a ordinii de drept și a economiei, pentru revenirea la starea de normalitate.

Încununarea de succes a activităților militare, din cadrul procesului de stabilizare, în opinia mea, implică concentrarea comandanților de la toate eșaloanele, pe următoarele direcții de acțiune:

a) *Cunoașterea mediului operațional*. Planificatorii militari și comandanții structurilor militare, care vor desfășura operații, în zone emergente dintr-un conflict trebuie să fie dețină cunoștințe temeinice despre mediul operațional în care urmează să acționeze. Această necesitate survine din nevoia configurării și dotării structurilor care vor fi angajate, precum și din rațiunea utilizării puterii militare în concordanță cu realitatea din teren.

b) *Realizarea unui mediu de securitate stabil și permisiv*. Structurile militare, implicate în campania de stabilizare, trebuie să se concentreze inițial pe crearea unui mediu sigur și securizat pentru populația locală, apoi pe dezvoltarea unor instituții de securitate locală stabile și legitime, în final urmărind cultivarea și întărirea capacității autorităților locale de a menține starea de pace și normalitate, toate acestea într-un ritm caracterizat ca fiind cât se poate de dinamic. În construirea unui mediu sigur, eforturile trebuie să fie concentrate, în primul rând, pe forțele de securitate.

c) *Reducerea riscului de reparație a conflictului*. Activitățile militare trebuie orientate în direcția reducerii riscului de reluare a conflictului și a operațiilor specifice luptei armate, prin măsuri adecvate de încurajare a reconcilierii și a participării la noua viață politică.

c) *Implicarea multilaterală*. Participarea la procesul de stabilizare a unei game largi de actori naționali și internaționali, cu roluri bine definite și, mai ales, acceptate și înțelese, reprezintă o condiție obligatorie pentru reușită.

NOTE:

1 *AJP 3.2. Allied joint doctrine for land operations*, NATO HQ, Brussels, 2007, pp. 1-3.

2 Nora Bensahel, Olga Olikier, Heather Peterson *Improving Capacity for Stabilization and Reconstruction Operations*, RAND Corporation, 2009, p. 3, <http://www.rand.org>.

3 *Ibidem*, p. 14, <http://www.rand.org>

4 Béatrice Pouligny, *The Politics and Anti-Politics of Contemporary “Disarmament, Demobilization & Reintegration” Programs*, Paris/New York/Geneva: CER/SGDN/PSIS, September 2004, www.peacecenter.sciences-po.fr/pdf/fr_cycle_sem6_SGDN.pdf

5 *Convenția a 4-a de la Geneva*, Primul și al Doilea protocol (1977) la Convențiile de la Geneva, cer combatanților să distribuie proviziile din ajutoarele umanitare tuturor celor ce au nevoie de ele.

6 Ashraf Ghani and Clare Lockhart *Fixing Failed States: A Framework for Rebuilding a Fractured World*, Oxford, UK: Oxford University Press, 2008, p. 137.

7 James Dobbins, Seth G. Jones, Keith Crane, Beth Cole DeGrasse, *The Beginner's Guide to Nation Building*, RAND Corporation, 2007, p. 15, <http://www.rand.org>.

BIBLIOGRAFIE

AJP 3.2. Allied joint doctrine for land operations, NATO HQ, Brussels, 2007.

Convenția a 4-a de la Geneva, Primul și al Doilea protocol (1977) la Convențiile de la Geneva, cer combatanților să distribuie proviziile din ajutoarele umanitare tuturor celor ce au nevoie de ele.

Doctrina Armatei României, București, 2012.

Doctrina Privind Participarea la Operații Multinaționale Împotriva Insurgenței, București, 2012.

FT 3-Manualul de Tactică Generală a Forțelor Terestre, București, 2013.

Military Support to Stabilization, Security, Transition, and Reconstruction Operations Joint Operating Concept, Department of Defence, 2006, [fhp.osd.mil /./ pdfs / Joint Operations Concept SSTRO Dec 2006.pdf](http://fhp.osd.mil/./pdfs/Joint%20Operations%20Concept%20SSTRO%20Dec%202006.pdf)

Ghani Ashraf și Lockhart Clare, *Fixing Failed States: A Framework for Rebuilding a Fractured World*, Oxford, UK: Oxford University Press, 2008.

Pouligny Béatrice, *The Politics and Anti-Politics of Contemporary “Disarmament, Demobilization & Reintegration” Programs*, Paris/New York/Geneva: CER/SGDN/PSIS, September 2004, www.peacecenter.sciences-po.fr/pdf/fr_cycle_sem6_SGDN.pdf

Gl.dr. Mureșan Mircea, gl.bg.(r) Văduva Gheorghe, *Războiul viitorului, viitorul războiului*, Editura Universității Naționale de Apărare, București, 2004.

Dobbins James, Jones G. Seth, Crane Keith, DeGrasse Beth Cole, *The Beginner's Guide to Nation Building*, RAND Corporation, 2007, <http://www.rand.org>

Bensahel Nora, Olikier Olga, Peterson Heather, *Improving Capacity for Stabilization and Reconstruction Operations*, RAND Corporation, 2009, <http://www.rand.org>